

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
875-19

meddelad i Stockholm den 14 oktober 2019

KLAGANDE
Skatteverket
171 94 Solna

MOTPART

[REDACTED]

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Skatterättsnämndens beslut den 23 januari 2019 i ärende dnr 15-18/I

SAKEN

Förhandsbesked om mervärdesskatt

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen fastställer Skatterättsnämndens förhandsbesked.

Dok 210330

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se
www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:30

DOM

Mål nr
875-19

BAKGRUND

1. Omsättning av en tjänst är som huvudregel mervärdesskattepliktig. Bank- och finansieringstjänster undantas emellertid från skatteplikt.
2. [REDACTED] tillhandahåller mot ersättning e-butiker en tjänst som innehåller bl.a. en kassalösning, [REDACTED]
3. [REDACTED] ansökte om förhandsbesked för att få veta om bolagets tillhandahållande av [REDACTED] är att anse som ett eller flera tillhandahållanden samt om tillhandahållandet helt eller delvis är undantaget från skatteplikt.
4. Av ansökan framgår följande. Tjänsten omfattar flera delar, däribland en teknisk lösning där e-butikens affärssystem integreras med [REDACTED] system för orderhantering och transaktioner, förvärv av e-butikens fordringar och övertagande av kreditrisken, kreditbedömning, tillhandahållande av bolagets betalningsmetoder som e-butikens kunder kan välja mellan (faktura eller delbetalning) samt kundtjänst till såväl e-butiken som kunderna. Ersättningen till bolaget utgår i form av en serviceavgift, som består av start- och abonnemangavgift, en factoringavgift på en viss procent per förvärvad fordring samt, vid betalningsmetoden faktura, en fakturaavgift per förvärvad fordring.
5. Skatterättsnämnden fann att [REDACTED] visserligen har flera beståndsdelar men att e-butikerna efterfrågar tjänsten i dess helhet. Nämnden konstaterade att i tjänsten ingår bl.a. ”hantering av betalningar”, men ansåg att denna hantering inte innebär att [REDACTED] utför några överföringar eller registreringar på bankkonton. Nämndens slutsats var att [REDACTED] är en administrativ tjänst, med flera beståndsdelar, där ingen del är både överordnad och undantagen från skatteplikt, varför tillhandahållandet omfattas av skatteplikt.

DOM

Mål nr
875-19

YRKANDEN M.M.

6. *Skatteverket* yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska ändra Skatterättsnämndens förhandsbesked och förklara att tillhandahållandet av [REDACTED] utgör ett enda tillhandahållande som omfattas av undantaget för skatteplikt för bank- och finansieringstjänster.
7. Skatteverket anför följande. [REDACTED] är en tjänst som innebär att e-butiker får hjälp med att hantera kundernas betalning. Tjänsten innebär att betalningsinstruktioner eller motsvarande tas emot, behandlas och vidarebefordras så att konton debiteras eller krediteras. [REDACTED] har alltså som verkan att medel överförs från kunden till e-butiken via [REDACTED] och medför en ändring av den rättsliga och ekonomiska ställningen mellan betalaren och mottagaren eller mellan dessa och deras respektive bank.
8. [REDACTED] anser att Högsta förvaltningsdomstolen ska fastställa förhandsbeskedet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

9. Frågan i målet är om tillhandahållandet av [REDACTED] helt eller delvis ska undantas från skatteplikt till mervärdesskatt.

Rättslig reglering m.m.

10. Enligt 3 kap. 9 § första stycket mervärdesskattelagen (1994:200) undantas från skatteplikt omsättning av bank- och finansieringstjänster samt sådan omsättning som utgör värdepappershandel eller därmed jämförlig verksamhet. Med bank- och finansieringstjänster avses, enligt andra stycket, inte notariatverksamhet,

inkassotjänster, administrativa tjänster avseende factoring eller uthyrning av förvaringsutrymmen.

11. Undantaget rörande bank- och finansieringstjänster i mervärdesskattelagen ska tolkas mot bakgrund av artikel 135.1 d i mervärdesskattedirektivet (2006/112/EG). I denna artikel anges att medlemsstaterna från skatteplikt ska undanta transaktioner, inbegripet förmedling, rörande spar- och transaktionskonton, betalningar, överföringar, fordringar, checkar och andra överlåtbara skuldebrev, med undantag av indrivning av fordringar.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

12. För att besvara frågan om tillhandahållandet av [REDACTED] omfattas av skatteplikt till mervärdesskatt eller är undantaget från skatteplikt är det först nödvändigt att pröva om det är fråga om ett eller flera tillhandahållanden i mervärdesskatte-hänseende.
13. I regel ska varje tillhandahållande anses som fristående och självständigt (Stock, C-208/15, EU:C:2016:936, p. 26).
14. Om två eller flera delar av en transaktion har ett så nära samband att de objektivt sett utgör ett enda odelbart ekonomiskt tillhandahållande som det vore konstlat att dela upp är de emellertid att anse som ett enda tillhandahållande (Stock, p. 27).
15. Det är också fråga om ett enda tillhandahållande när något tillhandahållande utgör det huvudsakliga medan andra anses som underordnade detta. Ett tillhandahållande ska särskilt betraktas som underordnat ett huvudsakligt tillhandahållande när kunderna inte efterfrågar det i sig, utan tillhandahållandet för dem endast är ett medel för att på bästa sätt åtnjuta det huvudsakliga tillhandahållande som företaget erbjuder (Stock, p. 27).

16. Vid bedömningen av om en transaktion som består av flera delar utgör ett eller flera tillhandahållanden har EU-domstolen bl.a. lagt vikt vid vad som är kännetecknande för transaktionen i fråga (Stock, p. 28). EU-domstolen har vidare beaktat det ekonomiska syftet med transaktionen (Stock, p. 29) samt om den genomsnittlige kunden efterfrågar just kombinationen av olika delar som i och för sig skulle kunna tillhandahållas separat (Deutsche Bank, C-44/11, EU:C:2012:484, p. 24–28). Hur prissättning och fakturering sker kan också utgöra en indikation på hur delarna ska bedömas men är inte i sig avgörande (BGZ Leasing, C-224/11, EU:C:2013:15, p. 44).
17. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening är det ekonomiska syftet med KPM att tillhandahålla ett system som ska underlätta och främja kundernas köp och därmed e-butikens försäljning. E-butiken får betalt av [REDACTED] och slipper risken för utebliven betalning från sina kunder. [REDACTED] utgör en helhet som e-butiker bedöms efterfråga i stället för separata tjänster. Såväl marknadsföring som prissättning är gemensam för beståndsdelarna i [REDACTED]. Det är därför fråga om ett enda odelbart ekonomiskt tillhandahållande som det vore konstlat att dela upp.
18. Därefter ska det prövas om detta tillhandahållande är skattepliktigt eller undantaget från skatteplikt.
19. Skatteverkets uppfattning är att det i tillhandahållandet ingår en huvudsaklig del rörande betalningar eller överföringar, som uppfyller kraven för undantag från skatteplikt till mervärdesskatt enligt 3 kap. 9 § första stycket mervärdesskattelagen respektive artikel 135.1 d i mervärdesskattedirektivet, samt flera underordnade delar. Skatteverket anser därför att tillhandahållandet i sin helhet är undantaget från skatteplikt.

20. EU-domstolen har i flera mål uttalat att transaktioner rörande överföringar och transaktioner rörande betalningar behandlas på samma sätt i fråga om undantaget från mervärdesskatt i artikel 135.1 d (se bl.a. DPAS, C-5/17, EU:C:2018:592, p. 37).
21. När det gäller transaktioner rörande överföringar har EU-domstolen uttalat att tjänsterna består i att verkställa en order att överföra en penningssumma från ett konto till ett annat och att överföringen kännetecknas av att den medför en ändring i den befintliga rättsliga och finansiella ställningen mellan betalaren och mottagaren och mellan dessa och deras respektive bank (SDC, C-2/95, EU:C:1997:278, p. 53 och DPAS, p. 33). Ett tillhandahållande av tjänster som enbart är materiella, tekniska eller administrativa omfattas inte av undantaget för transaktioner rörande betalningar och överföringar (DPAS, p. 36 och 38).
22. Genom ██████ tillhandahåller ██████ e-butikerna tekniska och administrativa lösningar för deras kassahantering. ██████ innebär att bolaget förvärvar e-butikernas fordringar på kunderna. Oavsett vilken betalningsmetod kunden väljer sker ingen överföring av medel från kunderna till e-butikerna. Bolagets tillhandahållande till e-butikerna inbegriper således inte någon del som utgör en transaktion rörande betalningar eller överföringar i mervärdesskattedirektivets mening. I bolagets tillhandahållande ingår därmed inte några undantagna bank- och finansieringstjänster.
23. Tillhandahållandet av ██████ utgör ett enda tillhandahållande som består av flera tekniska och administrativa delar, men utan någon beståndsdel som omfattas av undantag från mervärdesskatt. Tillhandahållandet är därför skattepliktigt i sin helhet.

24. Skatterättsnämndens förhandsbesked ska därmed fastställas.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Anita Saldén Enérus, Mari Andersson, Ulrik von Essen och Mats Anderson.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Monika Knutsson.

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
876-19

meddelad i Stockholm den 14 oktober 2019

KLAGANDE

Skatteverket
171 94 Solna

MOTPART

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Skatterättsnämndens beslut den 23 januari 2019 i ärende dnr 16-18/I

SAKEN

Förhandsbesked om mervärdesskatt

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen fastställer Skatterättsnämndens förhandsbesked.

Dok.Id 210327

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se
www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:30

DOM

Mål nr
876-19

BAKGRUND

1. Omsättning av en tjänst är som huvudregel mervärdesskattepliktig. Bank- och finansieringstjänster undantas emellertid från skatteplikt.
2. [REDACTED] tillhandahåller mot ersättning e-butiker en tjänst som innehåller bl.a. en kassalösning, [REDACTED]
3. [REDACTED] ansökte om förhandsbesked för att få veta om bolagets tillhandahållande av [REDACTED] är att anse som ett eller flera tillhandahållanden samt om tillhandahållandet helt eller delvis är undantaget från skatteplikt.
4. Av ansökan framgår följande. Tanken bakom tjänsten är att e-butikerna ska få tillgång till en komplett kassalösning genom ett enda avtal med [REDACTED] stället för att behöva köpa in tjänster från olika leverantörer. Tjänsten omfattar flera delar, däribland en teknisk lösning där e-butikens affärssystem integreras med [REDACTED] system för orderhantering och transaktioner, kassadrift, förvärv av e-butikens fordringar och övertagande av kreditrisken, kreditbedömning, tillhandahållande av de olika betalningsmetoder som e-butikens kunder kan välja mellan (faktura eller delbetalning som tillhandahålls av [REDACTED] eller betalningsmetoder som erbjuds via tredje part, t.ex. kortbetalning och direktbetalning via bank) samt kundtjänst till såväl e-butiken som kunderna. Ersättningen till bolaget utgår i form av en serviceavgift, som består av start- och abonnemangavgift, samt en transaktionsavgift på en viss procent av beloppet per förvärvad fordring.
5. Skatterättsnämnden fann att [REDACTED] visserligen har flera beståndsdelar men att e-butikerna efterfrågar tjänsten i dess helhet. Nämnden konstaterade att i tjänsten ingår bl.a. ”hantering av betalningar”, men ansåg att denna hantering inte innebär att [REDACTED] utför några överföringar eller registreringar på bankkonton. Nämndens slutsats var att [REDACTED] är en administrativ tjänst, med flera beståndsdelar, där ingen del är både överordnad och undantagen från skatteplikt, varför tillhandahållandet omfattas av skatteplikt.

DOM

Mål nr
876-19

YRKANDEN M.M.

6. *Skatteverket* yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska ändra Skatterättsnämndens förhandsbesked och förklara att tillhandahållandet av [REDACTED] utgör ett enda tillhandahållande som omfattas av undantaget från skatteplikt för bank- och finansieringstjänster.
7. Skatteverket anför följande. [REDACTED] är en tjänst som innebär att e-butiker får hjälp med att hantera kundernas betalning. Tjänsten innebär att betalningsinstruktioner eller motsvarande tas emot, behandlas och vidarebefordras så att konton debiteras eller krediteras. [REDACTED] har alltså som verkan att medel överförs från kunden till e-butiken via [REDACTED] och medför en ändring av den rättsliga och ekonomiska ställningen mellan betalaren och mottagaren eller mellan dessa och deras respektive bank.
8. [REDACTED] anser att Högsta förvaltningsdomstolen ska fastställa förhandsbeskedet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

9. Frågan i målet är om tillhandahållandet av [REDACTED] helt eller delvis ska undantas från skatteplikt till mervärdesskatt.

Rättslig reglering m.m.

10. Enligt 3 kap. 9 § första stycket mervärdesskattelagen (1994:200) undantas från skatteplikt omsättning av bank- och finansieringstjänster samt sådan omsättning som utgör värdepappershandel eller därmed jämförlig verksamhet. Med bank- och finansieringstjänster avses, enligt andra stycket, inte notariatverksamhet,

inkassotjänster, administrativa tjänster avseende factoring eller uthyrning av förvaringsutrymmen.

11. Undantaget rörande bank- och finansieringstjänster i mervärdesskattelagen ska tolkas mot bakgrund av artikel 135.1 d i mervärdesskattedirektivet (2006/112/EG). I denna artikel anges att medlemsstaterna från skatteplikt ska undanta transaktioner, inbegripet förmedling, rörande spar- och transaktionskonton, betalningar, överföringar, fordringar, checkar och andra överlåtbara skuldebrev, med undantag av indrivning av fordringar.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

12. För att besvara frågan om tillhandahållandet av [REDACTED] omfattas av skatteplikt till mervärdesskatt eller är undantaget från skatteplikt är det först nödvändigt att pröva om det är fråga om ett eller flera tillhandahållanden i mervärdesskatte-hänseende.
13. I regel ska varje tillhandahållande anses som fristående och självständigt (Stock, C-208/15, EU:C:2016:936, p. 26).
14. Om två eller flera delar av en transaktion har ett så nära samband att de objektivt sett utgör ett enda odelbart ekonomiskt tillhandahållande som det vore konstlat att dela upp är de emellertid att anse som ett enda tillhandahållande (Stock, p. 27).
15. Det är också fråga om ett enda tillhandahållande när något tillhandahållande utgör det huvudsakliga medan andra anses som underordnade detta. Ett tillhandahållande ska särskilt betraktas som underordnat ett huvudsakligt tillhandahållande när kunderna inte efterfrågar det i sig, utan tillhandahållandet för dem endast är ett medel för att på bästa sätt åtnjuta det huvudsakliga tillhandahållande som företaget erbjuder (Stock, p. 27).

16. Vid bedömningen av om en transaktion som består av flera delar utgör ett eller flera tillhandahållanden har EU-domstolen bl.a. lagt vikt vid vad som är kännetecknande för transaktionen i fråga (Stock, p. 28). EU-domstolen har vidare beaktat det ekonomiska syftet med transaktionen (Stock, p. 29) samt om den genomsnittlige kunden efterfrågar just kombinationen av olika delar som i och för sig skulle kunna tillhandahållas separat (Deutsche Bank, C-44/11, EU:C:2012:484, p. 24–28). Hur prissättning och fakturering sker kan också utgöra en indikation på hur delarna ska bedömas men är inte i sig avgörande (BGZ Leasing, C-224/11, EU:C:2013:15, p. 44).
17. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening är det ekonomiska syftet med [REDACTED] att tillhandahålla ett system som ska underlätta och främja kundernas köp och därmed e-butikens försäljning. E-butiken får betalt av [REDACTED] och slipper risken för utebliven betalning från sina kunder. [REDACTED] utgör en helhet som e-butiker bedöms efterfråga i stället för separata tjänster. Såväl marknadsföring som prissättning är gemensam för beståndsdelarna i [REDACTED]. Det är därför fråga om ett enda odelbart ekonomiskt tillhandahållande som det vore konstlat att dela upp.
18. Därefter ska det prövas om detta tillhandahållande är skattepliktigt eller undantaget från skatteplikt.
19. Skatteverkets uppfattning är att det i tillhandahållandet ingår en huvudsaklig del rörande betalningar eller överföringar, som uppfyller kraven för undantag från skatteplikt till mervärdesskatt enligt 3 kap. 9 § första stycket mervärdesskattelagen respektive artikel 135.1 d i mervärdesskattedirektivet, samt flera underordnade delar. Skatteverket anser därför att tillhandahållandet i sin helhet är undantaget från skatteplikt.

DOM

Mål nr
876-19

20. EU-domstolen har i flera mål uttalat att transaktioner rörande överföringar och transaktioner rörande betalningar behandlas på samma sätt i fråga om undantaget från mervärdesskatt i artikel 135.1 d (se bl.a. DPAS, C-5/17, EU:C:2018:592, p. 37).
21. När det gäller transaktioner rörande överföringar har EU-domstolen uttalat att tjänsterna består i att verkställa en order att överföra en penningssumma från ett konto till ett annat och att överföringen kännetecknas av att den medför en ändring i den befintliga rättsliga och finansiella ställningen mellan betalaren och mottagaren och mellan dessa och deras respektive bank (SDC, C-2/95, EU:C:1997:278, p. 53 och DPAS, p. 33). Ett tillhandahållande av tjänster som enbart är materiella, tekniska eller administrativa omfattas inte av undantaget för transaktioner rörande betalningar och överföringar (DPAS, p. 36 och 38).
22. Genom ██████ tillhandahåller ██████ e-butikerna tekniska och administrativa lösningar för deras kassahantering. ██████ innebär att bolaget förvärvar e-butikernas fordringar på kunderna. Oavsett vilken betalningsmetod kunden väljer sker ingen överföring av medel från kunderna till e-butikerna. Bolagets tillhandahållande till e-butikerna inbegriper således inte någon del som utgör en transaktion rörande betalningar eller överföringar i mervärdesskattedirektivets mening. I bolagets tillhandahållande ingår därmed inte några undantagna bank- och finansieringstjänster.
23. Tillhandahållandet av ██████ utgör ett enda tillhandahållande som består av flera tekniska och administrativa delar, men utan någon beståndsdel som omfattas av undantag från mervärdesskatt. Tillhandahållandet är därför skattepliktigt i sin helhet.

DOM

Mål nr
876-19

7

24. Skatterättsnämndens förhandsbesked ska därmed fastställas.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Anita Saldén Enérus, Mari Andersson, Ulrik von Essen och Mats Anderson.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Monika Knutsson.

